

Såsom nu thenne Ordning til Städernes goda förköfringh
vthi Handel och Wandel länders/ så befaller här medh Wårt Gene-
ral Commerce Collegium, och i synnerheet Magistraterna vthi
hemte Städer/ at the/ hwar å sin Ordh/ hålla the/ öfwer hand och god
öpsicht/ så at then samma behörigt må efterlefwar warda/ dock medh
thet reservato afwijdare Förordningh / som åfwan til förmålt
är. Til yttermehra wisso hafwe Wij thetta medh egen Hand under-
skrifwit och Wårt Kongl Secretet bekräfta såtit. Datum Hufwud-
Quartteret Syftidping den 17. Octobris Anno 1679.

CAROLUS.

L.S.

Kongl. May: 61. 60

Förordning

och

STADEN

Hwar effter medh Swenske Stepp och Godz / hwilke ge-
nom Öresund eller Bält passera, i förmågo aff Rikszens Rätt
och Pacter, skal förhållas. Datum Kungöhr den 1.
Augusti Anno M. DC LXXX.

Stockholm

Tryckt hos Niclas Wankijff / Kongl. Booktryckare.

ii CARL

med Gudz Råde/ Sveriges / Gidthes och Wändes Konung/ Storfurste til Finland/ Hertig vthi Skåne/ Estland/ Lijfland / Carelen/ Brehmen/ Berden/ Stettin/ Pommern/ Cassuben och Wänden/ Furste til Rügen/ Herre öfwer Ingermanland och Wismar; Så och Psalz Grefwe wid Rhein i Beyern/ til Göllich/ Cleve och Bergen Hertig. Gidre witterliqit / at såsom vthi dhe medh Dannemarc vthi Roskild 1658, den 26. Februarij, och för Köpenhamn den 27. Maij Anno 1660. vprättade Fredzfördrag / är förasskedat och beslutet wordet/ at alle dhe Skepp Och och Wäre Undersätare/ som byggja och bo i Sverige eller ther vnder sorterande Provincier, Land och Städer/ ingen vndantagandes tilhörige/ bewårde och obewårde/ små och stora/ medh hwad Godz the innehafwa vthan åthskildnat/ icke allenast skole vara vthi Öresundh och Bält frije och exempte för all Tull/ Inquisitioner, Visitationer, anhållningar eller andre Molestier och Besvär the hafwa Rampn huru the kunna; Uthan och icke vara skyldige eller bundne til at hafwa eller wijsa någre Certificationer på innehaffwande Warur allenast the på Konungens aff Danmarks Tullbod i Helsingöhr och Nyborg richtige Sidpaf framtee och vthwijsa; Men at medh dhett Godz och dhe Waror Och/ Wäre Successorer, Undersätare och Inbyggjare vthi Sverige och alle dher vnderliggiande Provincier, Länder och Städer/ tilhörige och vthi fremmande Skepp lastade äre/ för ållas hwadh Certificationerne widtömer såsom för dåtta/ efter Brömsebroes Pacters innehåll/ således; at de när de bwijisa allenast sine richtige Certificationer, så utan vphållning/ Förbud eller Tulltäck i någon mätel genom Öresund och Bält frije

frije til och från passera skole; Men dhett Swenske Godz vthi fremmande Skepp inlastat som icke kan framwijsa sin råtta Certification, Tulltäckten i Sundet och Bält vara vnderlastat/ effter som dhetta i och wänbematte Fredzfördragen medh klara och tydelige Ordh vthi trycktes och förmåles/ och Wij sedermera i föllie aff dhen 8. Artikel vthi dhen emellan Och och Konungen aff Dannemarc den 26. Septemb. 1679. slutne Lundiske Tractat, hafwe varit omtäncke huruledes hädan effter hwarjehanda Misshand/ som både emoot Och och Konungen aff Dannemarc kunde fördrwas/ måtte förbyggias och afwärijas/ hwilket förmedelst dhen i Köpenhamn slutne Tractat den 28. April 1680 ändteligen på efftersöliande sätt är wordet förasskedat. Alt fördenkul hafwe Wij för godt sunnet dhenne Förordningh och Stadga at låta affotta och publicera, hwilken Wäre Sidfarande och traffiquerande Undersätare / samt andre Wederbörande skal vara til esterrättelse/ beständes vthi efftersöliande Puncter/ Nembl.

1.
Såsom hwart och ett Swenskt Skepp lastadt eller baorlastat / i föllie aff Rijksens Pacter och affskeder/ bör vara förset med ett richtigt Sidpaf; Altid på dhett vnder bem: Sidpaf inge vuder sleeff sig måge kunna inrija / och dhe fremmande sig vthi Wäre trogne Undersätares Skepsrederij och handel inmångia / som Och jämwäl vthi Wäre Tulltäck mycket præjudicera; Ty är affstalt at vi alle Swenske Sidpaf/ som til at bewijisa Tullfriheten samt andre exemptioner der samstades på Kongl. Maj:z aff Dannemarc Tullkammars skole framwijisas/ alle Redarnes Rampn böre vara införde/ och så mång/ som aff dhe interesserade äro tilstådes när dhe sådant Sidpaf vthwårcte/ skole tilbörli gen för Magistraten på Orthen sin Part och deel vthi Skeppet medh Edh beträffte/ sig egenteligen och allena tilhöra. Och skole dhe frånwarande dheras Edh skriffeligen dher på framsända/ eller genom dheras laga Tullmächte låta afslägga: Doch är här medh förasskedat / at hwad Personer aff Qualitet, som icke äre Ridpmän och vthi Skeppet Medredare skole vara frije någon personlig Edh at giora / men icke dhes mindre dheras Förklaring och Revers skriffeligen i Edens ställe låta öfwerleswerera.

Inter

25A
9584

2.
Intet Sidopass skal bewillias eller gifwas äth någon Fremmande vnder
hwar namn dhet och wara kan/ vthan allenast til Kongl. May: aff
Swerige råtte Underståtare som bygga och bo i Sverige och dhe dher
vnder hörande Land och Provincier, hwar vnder och försås dhe Kongl.
Svenske Ministri som sig på Fremmande Orter vppehålla och Rei-
publicæ causa äre vthom Land; Men ingalunda dhe som bo på frem-
mande Orter, och drifwa der sammastådes borgerlig näring och handel.

3.
Skulle någon/ vnder hwarb steen och förewändning dhet och skee kun-
del/ vnderstå sig här emot at handla/ och han dher medh kan öfver-
tygas/ skal han när han vthi enthera dheras May: May: Riksen
och Land anträffas/ tilböriligen effter hvars och ens Konungz hafwande
Rätt och Högheet affstraffas/ och hans Skepp och Godz/ eller dhen deel
han dher i äger Confiscation wara vndergifwen.

4.
Om någon aff förbem: Redare dhen deel han hafwer vthi Skeppet
innan äre och dagh (effter hwilken tijdh Sidopassen hwar gång bö-
ra förnyas) til någon fremmande wil affgå och sällia/ som dhen Svenske
Friheet medh råtta ey tillkommer/ då skal han straxt gifwa Magistraten
på dhen Orth Sidobrefwet är vthfärdat/ tillkänna / hwilket om han för-
summar/ skal honom ofwänbem: Straff / så wijda hans deel anbelangar
öfverbarligen öfvergå/ och til yttermera försäkring/ när Sidopassen för-
nyas skole allenast de nye Redarne på ofwänbem: Maner, och icke dhe
gamble/ dheras Edd afsläggia.

5.
Certificationerne på dhe Svenske Godz och Ridpmannemarur/
som vthi Sverige och dher til hörande Land och Provincier vthi
Fremmande Skepp vth- och införs/ skole ingalunda aff Magistraten
eller dhen som ä. Konungens magnat hafwer at biuda och besalla in blan-
co försärdiga s/ ey heller til någon annan än råtta Svenske Understå-
tare och Inbyggare vthgifwas/ Nembl. effter föregångne Edd eller of-
wänbem: Revers, at dhet Godz och dhe Warur som i Certificationer-
ne ä.

6.
Aff Orthen dher dhe vthgifwas/ medh en Hand äro införde/ Skepparen
och Skeppes Namn vndantagande/ och aff Secreteraren eller dhen
som i Secreterarens ställe är vndertecknad/ på dheras egen Räkningh
äro förskrefne/ och dhem allena tilhöra/ och dhet vnder Warurnes Con-
fiscation em här emot vti en eller annan måtto försäres: I lijka måtto
om Secreterarne sunnes här emot handla/ skole dhe ifrån deros Tidnäst
sättas. Och på dhet Certificationerne ey in blanco må vthfärdas/
ty skole Ridpmännen framgodz och Warurne angående allenast an-
gifwa huru många Gaat/ Packor och Ristor/ vthan Warurne at specifi-
cera; äro infskrefne; Och dhe som widh angifwandet i Sundet och Bält
skulle förnimmas at dher wore flere Gaat/ Packor och Ristor/ än i Certi-
ficationerne innehållas/ då skal Skepparen dherföre tulla / men dher
mindre finnes/ så skal dhet honom intet prajudicera.

7.
Alla Svenske Skeppare skole wara förbundne lijka medh andre Na-
tioner innot 24. Tijmar ifrån dheras Ankomst i Sundet och
Bält / sig på Tullkammaren dher sammastådes angifwa/ och dheras
Sidopass framwijsa/ medh mindre dhe genom Storm och Dväder / at in-
gen kan komma til eller från Borden/ dher ifrån förhindrades/ hwilket i
lijka måtto om fremmande Skeppare / som Swenskt Godz innehafwa
försås. Och när något Skepp som länge hafwer varit på Resan dher
Wästerfönd inkommer och aff hans Sidopass kan sees at dhet är Swenskt/
och at han widh vthresandet antingen aff Sundet eller någon annan vtom
Sundet Hans Kongl. May: aff Sverige tilhörig Orth/ som Halland/
Wästergiöthland/ Bahuslän/ och Hertigdömet Brehmen/ på det samma
är blefven klar giordt; Då skal samma Sidopass i sådant fall gälla/ och
Skepparen ey hafwa aff nöden något annat at förskuffa.

8.
När Sidopasset och Certificationerne på ofwänbem: te sät/ och ef-
ter dhet i Pacterne införde formular äro inrättade / då skole dhe
Dänste Kongl. Tullbetänste i Sundet och Bält/ dhe Svenske Skeppar-
ne straxt och vthan vppelid/ vnder hwarb Prætext dhet och wara kunde/
effter Traktaternes innehåld affärdiga.

Dhe:

8.
De Swenske Slepp / som komma aff Österfön / skole tre Månader
effter dhenne Tractatz Ratification som är den 11. Maji 1680. och
dhe som komma aff Västerfön til ändan aff närvarande år / på hijt in
til wäpnlige sätt i Sundet och Bålt expedieras; Men sedan skole dhe
sigh effter dhenne Förordning råta och förhålla.

9.
Ngen Sleppare skal sigh vnderstå at gå på Danste Tullboden / in
nan han först har angifwit sigh hoos Wår betiänte och Tullmächti
ge i Öresund / hwilken skal wara pliktig si art widh Slepparens An
komst honom til hem: Tullbod sölla låta / så at han vthan dhet ringaste
uppehåld kan expedieras.

10.
Om någon Magistrat eller Stadzskrifware sigh vnderstår Sleppa
rens Siöpass och Certificationer anfördes at inträtta än här hoos
fogade Formular vthtrycker och exprimerar, hwar igenom Sleppar
ne antingen kunde blifwa anhördne / eller eliest lijda någon skado / då skal
dhen samma Magistrate eller Stadzskrifware / som dher medh beträdas /
icke allenast wara förpliktad sådant skadestånd at wedergöra och resti
tuera, vthan och / som Saken är til / dher öfwer exemplariter straffas.

11.
At dhet ingen skal hafwa Orsak / sigh öfwer någon eskällig affordran
för Siöpass eller Certificationerne at beswära; In skal Slepp
paren til Besrachtarens och Köpmannens last betala för hwart Siöpass
til Borgmästare och Råd samt des Skrifware en halff Rijkd. och hoos
wår betiänte oc Tullmächti i Öresund en halff Rijkd. hwar vnder baat
lastare intet skole förskäde / utan frise wara. Men för Certificationerne en
Rijksort så wäl vthi Städerna som hoos hem: Wår betiänte och Tull
mächti i Öresund / skolandes Köpmännerne lijkwäl för dhe Certifica
tioners betalning / som på införwäntande Wahror dhem öfwersewäre
rae / vthi Städerna befriade wara. Och hwad Postmästarne anbelan
gar / som hem: Siöpass och Certificationer öfwerstikka / så skole dhe
icke hafwa Macht at fordra eller taga mehr än för ett enkelt Breff / som i
Taxan specificerat står och dhet är uppsatt före.

Concept

Concept på ett General Siöpass

Wi Borgmästare och Råd N. N. Störe witterligt / at dhetta Sleppet N.
hwar uppå år Slepparen N. är Swenst och hemma i Wår Stad (eller annan
Swenst Stad) och ärnat åth Västerfön / såsom dhes Nedare N. medh sine Wedre
dare och Consorter N. N. (så framt flere Wedredare finnes) in för oss och Wår
sttlande Rätt medh Gdh betygat hafwer / begärandes dher på dhetta Wår Pass och
Wittnesböd til bewijsning / at Slepp och Godz bör i Öresund och Bålt för all Tull
och Molestie effter Rätt och Risternes affsteder frise wara. Til wisso hafwe Wij det
ta medh Stadzens Insegell och Stadzskrifwarens Underkrift beträffat. Actum

Concept på en Certification.

Wi Borgmästare och Råd N. N. Störe witterligt / at för Oss och Wår sttlan
de Rätt / hafwer sigh på vnderstrefne Dato inställt N. Borgaren här i Staden /
eller i annor Swenst Stad (eller eliest Swenst Inbyggare) gifwandes medh Gdh
tillstånd at hafwa vthi Sleppet N. tilhörandes N. hwar uppå Slepparen är N. låter
instappa Koppar / Järn / Lijn / Hampa Sleppund; Swite / Råg / Korn / Låser
eller Tunnor; Bräder / Tolfster; Master / Stycker / Wiin / Pjör / Öresund
wuden / Åmer / öhl / Låser; Packor / Ristor / Jaat och Tunnor / medh allahande
Swenst Kramgodz och Watur (addatur Numerus) tecknad medh N.B. Märke
som honom eller then Borgare och Inwånare N. tilhör / begärandes denne Wår
Certification til bewijsning at Sleppet / helt eller mindre / och förbem: Godz bör i
Öresund och Bålt för all Tull och Molestie effter rätt och Risternes affsteder frise wa
ra. Til wisso hafwe Wij dhetta medh Stadzens Insegell och Stadzskrifwarens un
derkrift beträffat / Actum

Concept på dhet Bewijs som aff dhen Danste Tullnären gifwes.

Anno 16 den Dag vthi Månadt hafwer Slepparen N. hemma i
N. medh sitt Slepp N. öfwerandwardat mig sitt Siöpass eller Certification
på Slepp och Godz / Daterat Dag och Åhr / til mehra wisheet at honom dhetta
Bewijs medhdelat etc. och alls Sleppet medh Godz och Tolck vthan Funder / förång
Beswår eller någon wijdare Molestie, måge gå sin Wägh och Kopsa.

FORMULAR.

Aff Gdh som Sleppredarne förste gången / och sedan när Sleppet eller någon deel der
aff til andra försäldt eller transporterat warder / sådana nye Nedare prätera skole.

N. N. betygat här med wid Gdh och mitt Samweete / samt vnder dhen Trooheeg
Plicht / hwar medh Hans Kongl. Majst. min allernädigste Konung och Herre / tag för
bunden är / at iagh vthi Sleppet N. N. en deel eller part sanfärdeligen äger / och at ingen
Fremmande vnder någon Titel eller Steen någon part i samma Deel hafwer.

Höret och heela Sleppet en allena til / sättes i stället för Deel / dhet
Ordet / Sleppet.

Edelgh

Edeligh Revers för them som Certificationer begär.

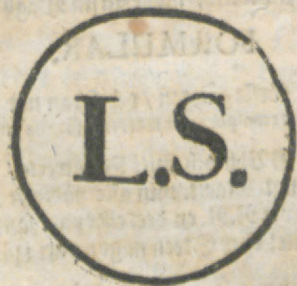
För inkommande.

N. N. betygat här medh / widh G. B. d. och mitt Samwete och under dhen Troosheet
Plicht / hwar medh Hans Kongl. Majest. min Allernådigste Konung och Herre tag för-
bunden är / at tagh för minegen Räkning hafwer eller arnar förskrifwa ifrån N. N.
Salt / Sill / Wiin / Låster / Kramgodz / Pador / Saat / Låster etc. Och at i
samma förskrifne Godz ingen fceemmande någon deel eller part hafwer / wthan allsamt-
mans vprichigt till min egen Tarff och Handel är eller blifwer införskrifft.

Förskrifwer han och för en annan Swensk / så måste Reversen dher efter ställas
Mutatis mutandis. För vthgående Mutatis mutandis.

Usem nu dhesse ofwanskrefne Puncter Rikterne emellan äre sdrass-
fördade / och i anledning aff dhe samma Concepterne och Formu-
laren förättade; Alltså hafwe Wij här medh welat dhem / icke allenast
allern til effterrättelse låta publicera, wthan nåd- och allswarligen biuda
och befalla alle Wäre trogne Underlåtare / och dhe som Os medh hōrsam-
heet och Lydna förplichtade äro / at dhe sigh alt sådant ställa til hōrsam
och noga effterrättelse / och sig til wahra taga / at dhe dher emoot i ringaste
måtto något gindra eller gindra låta; Effter som och i widrigt Fall / dhen
som något dher emoot sigh vnderstår at bryta / förvthandhet Straff som
ofwan specificerat är / Wår högste Dnnde skal hafwa at förwanta. Til
yttermera wisso hafwe Wij detta med egen hand vnder skrifwit och Wår
Kongl. Secret bekräfta låtet. Datum Kungöhr den 1. Aug. 1680.

CAROLUS.

Kongl. Majest.

Nådiga

Förordning /

Hwar effter alla Sollicitanter sigh hafwa
at råtta / för än dhe någon ansöknig hoos
Kongl. Mayest gindra.

Stockholm /

Tryckt hoos Niclas Wankiff / Kongl. Booktr.